

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá 12. ročník, školský rok 2019/20 Testové úlohy pre kategóriu C (9. ročník ZŠ a 4. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Do odpoved'ového hárku zapíšete iba správne písmeno.

Štefánik sa narodil do viacpočetnej rodiny. Koľko mal starších súrodencov?

- a) 4
- b) 6
- c) 5

2.* Vzdelávacia cesta M. R. Štefánika nebola jednoduchá a už stredoškolské vzdelanie získal na viacerých stredných školách v rámci rakúskej monarchie. Z uvedených miest **vyberte iba tri správne možnosti a zapíšete ich do odpoved'ového hárku**. Na obrázku je vstup do evanjelického kostola v jednom z miest.

Senica, Trnava, Bratislava, Sarvaš, Budapešť, Viedeň, Šopron

3.* Do odpoved'ového hárku zapíšete iba správne písmeno.

V roku 1896 sa stala Štefánikovi nemilá príhoda. Jeho maďarskí spolužiaci ho prehodili cez zábradlie na balkóne poschodovej budovy, držali za nohy a nútili, aby volal na slávu

- a) Štúrovi
- b) Kossuthovi
- c) Matejovi Korvínovi

4.* Počas vysokoškolského štúdia absolvoval M. R. Štefánik niekoľko študijných pobytov na univerzitách v zahraničí. Z uvedených možností **vyberte iba tri správne sídla týchto univerzít a zapíšte ich do odpovedového hárku.**

Zürich, Berlín, Bologna, Miláno, Ženeva, Lipsko

5.* Do odpovedového hárku zapíšte iba správne písmeno.

Keď bol Štefánik počas prvej svetovej vojny na vojenskej misii v Srbsku, poškodilo sa jeho lietadlo a následne ho

- a) dokázal opraviť
- b) získali vojaci Centrálnych mocností
- c) musel ho spáliť

6.* V odpovedového hárku správne doplňte text.

Štefánik a Beneš sa prvýkrát stretli až v roku ... **A** ... v meste ...**B** ...

7.* Prečítajte si nasledujúci text a opravte v ňom tri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. **Do odpovedového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.**

M. R. Štefánik počas 1. svetovej vojny ako člen námornej eskadry založil civilnú meteorologickú službu, čo malo veľký význam pre vedenie vojnových operácií. Vďaka týmto aktivitám si vyslúžil pozornosť dokonca aj u admirála Focha.

8.* V odpovedového hárku správne doplňte text.

*V roku ... **A** ... sa dal M. R. Štefánik preložiť na srbský front. Okrem bojových povinností pri svojej jednotke si dal za cieľ aj vytvoriť vojenskú jednotku z ... **B**... a ...**C**... zajatcov v Srbsku, čo bolo dôležité pre česko-slovenský odboj aj ...**D**... mocností. Jednotku sa mu nepodarilo vytvoriť.*

9.* M. R. Štefánik zohral významnú úlohu pri formovaní česko-slovenského odboja počas prvej svetovej vojny a bol pri viacerých dôležitých momentoch tohto hnutia. K uvedeným možnostiam **v odpovedovom hárku uveďte, či sa na danej aktivite osobne podieľal alebo nie.**

- a) Podpis vyhlásenia Českého zahraničného komitétu zo 14. 11. 1915
- b) Prijatie u francúzskeho premiéra a ministra zahraničia A. Brianda 3. 2. 1916
- c) Podpis Kyjevskej dohody 29. 8. 1916
- d) Podpis Pittsburskej dohody 31. 5. 1918

10.* Politické aktivity M. R. Štefánika si vyžiadali jeho prítomnosť v rôznych častiach sveta. K časovým údajom uvedeným **v odpoved'ovom hárku doplňte iba správnu krajinu**, kde sa vtedy nachádzal – *Francúzsko, Srbsko, Taliansko, USA, Rusko*.

11.* M.R. Štefánik sa svojou činnosťou snažil prispieť k porážke centrálnych mocností. Využíval aj salón francúzskej dámy, v ktorom sa schádzali osobnosti francúzskeho politického života. **V odpoved'ovom uveďte jej meno. Pomôžte si aj jej iniciálkami.**

12.* Prečítajte si nasledujúci text a opravte v ňom dve chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. **Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.** Pomôžte si aj obrázkom.

*Ruské oficiálne kruhy neboli spočiatku naklonené vzniku československého vojska na ich území. Zmena nastala až v roku 1917 po účasti československej brigády v bitke pri Kyjeve počas obrany **Dočasnej vlády**.*

13.* V októbri 1918 dostal Štefánik od Beneša telegram, oznamujúci, že bola vytvorená dočasná česko-slovenská vláda. Uvádzal, okrem iného, mená diplomatických zástupcov dočasnej vlády. **V odpoved'ovom hárku správne prirad'te mená k miestu ich pôsobenia z nasledovných možností** - Paríž, Londýn, Rím, Washington.

L. Sychrava, Š. Osuský, L. Borský, K. Pergler

14. * Kým v Prahe vyhlásili 28. októbra 1918 samostatné Československo, Štefánik bol ďaleko od svojej vlasti na ďalšej diplomatickej misii.

- a) V ktorej krajine sa v tom čase Štefánik nachádzal?
- b) Spoločne so Štefánikom sa tam nachádzal aj francúzsky generál, ktorý s ním spolupracoval už od roku 1916. Uveďte aspoň jeho priezvisko.
- c) Prijal Štefánika aj najvyšší predstaviteľ tejto krajiny?

15. * V odpoved'ovom hárku správne doplňte text.

Zmeny v politike Rakúska-Uhorska už od roku ... A ... po úmrtí cisára Františka Jozefa I. ako aj nástup mladého cisára a kráľa ...B... vyvolávali až do konca prvej svetovej vojny vážne obavy o úspech národnooslobodzovacích snáh.

16.* Počas prvej svetovej vojny sa aj zásluhou Štefánika podarilo vytvoriť v USA Československý výbor. **Do odpoved'ového hárku správne napíšte, ktoré dve organizácie Slovákov a Čechov v USA sa v ňom spojili, a ako sa volali ich predsedovia za Slovákov a Čechov.**

17.* K udalostiam prvej svetovej vojny sa vyjadril aj vtedajší pápež Benedikt XV. vo svojej mierovej encyklike. Súhlasil Štefánik s postojom pápeža k postaveniu Slovákov a Čechov?

V odpoved'ovom hárku označte iba áno alebo nie.

18.* M. R. Štefánik zastával počas života viacero profesií. Z ponúknutých možností vyberte iba jednu, ktorú **nezastával**.

astronóm, politik, fotograf, letec, lekár, diplomat

19.* Do odpoved'ového hárku správne napíšte

- a) presný dátum - deň, mesiac, rok - kedy Štefánik pri leteckej nehode zomrel a
- b) či mal pristáť na letisku vo Vajnorochoch (napíšte iba áno alebo nie).

20. Do odpoved'ového hárku správne napíšte názvy piatich neutrálnych štátov počas 1. svetovej vojny. Pomôžte si začiatočnými písmenami.

21. Prečítajte si text. Na jeho základe určite aspoň priezvisko osobnosti, ktorej sa týka.

Poľský maršal uskutočnil v roku 1926 štátny prevrat, vďaka ktorému sa stal doživotným diktátorom Poľska (pomôžte si aj fotografiou).

22. Prečítajte si uvedené výroky a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. Správnych možností môže byť viac, zakrúžkujte ich v odpoved'ovom hárku.

- a) Tesne po smrti cára Mikuláša II. sa dostal k moci Stalin.
- b) Benito Mussolini zorganizoval pochod na Rím v októbri roku 1921.
- c) Adolf Hitler viedol Národnosocialistickú nemeckú robotnícku stranu.
- d) V roku 1922 sa Rusko premenovalo na Zväz sovietskych socialistických republík.

23. V roku 1929 vypukla veľká hospodárska kríza, ktorá trvala až do roku ...A... Mnoho obyvateľov Československa sa vystaľovalo za hranice republiky. Ktoré dve krajiny sa stali ich cieľom v Severnej Amerike?

24. Po vzniku Československej republiky došlo k rozkvetu spolkového života aj na Slovensku. Do odpoved'ového hárku zapíšte správne odpovede na nasledovné otázky.

- a) Ako sa nazýval najznámejší slovenský ženský spolok?
- b) Ako sa volala jeho predsedníčka? Napíšte jej celé meno, pomôžte si aj iniciálkami.

25. Po vzniku Československej republiky nastal aj kultúrny rozvoj Slovenska. Už roku 1919 bola obnovená činnosť inštitúcie, zrušenej v roku 1875 ešte v Uhorsku, ktorá výrazne ovplyvňovala vtedajšiu spoločnosť. Do odpoved'ového hárku napíšte jej názov.

26. Prečítajte si uvedené výroky a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. Správnu možnosť zakrúžkujte v odpoved'ovom hárku.

- a) Mníchovská dohoda z roku 1938 rozhodla o tom, že k Československu bude pripojené územie Sudet.
- b) Viedenská arbitráž rozhodla o tom, že Slovensko musí odstúpiť južné územia Maďarsku.
- c) HSĽS hlásala, že je jedinou reprezentantkou slovenského národa s právom na neobmedzenú vládu.
- d) Autonómia Slovenska bola vyhlásená 6. 10. 1939 v Žiline.
- e) HSĽS pravidelne počas svojho vládnutia porušovala ľudské práva.
- f) Radikálne krídlo v HSĽS predstavovali Tuka, Mach a Ďurčanský.

27. Správne priradíte rok k udalosti, v ktorom sa stala. Do odpoved'ového hárku napíšete iba správnu kombináciu čísla a písmena.

a) 1938	1) útok vojsk ZSSR na Berlín
b) 1939	2) začiatok bitky o Stalingrad
c) 1940	3) útok Nemecka na Poľsko
d) 1941	4) útok Nemecka na ZSSR
e) 1942	5) tanková bitka pri Kursku
f) 1943	6) pripojenie Rakúska k Nemecku
g) 1944	7) útok Nemecka na Francúzsko
h) 1945	8) vylodenie spojencov v Normandii

28. Medzi Slovenskou republikou a Maďarskom panovalo v roku 1939 napätie, ktoré sa stalo aj príčinou vojenského konfliktu. V jeho dôsledku prišlo Slovensko o územie so 70 000 obyvateľmi na východe krajiny. Do odpoved'ového hárku správne napíšete, ako sa tento konflikt označuje.

29. Spojte historickú postavu s pozíciou, ktorú zastávala :

a) J. Tiso	1) minister vnútra
b) A. Mach	2) prezident republiky
c) V. Tuka	3) veľvyslanec vo Vatikáne
d) K. Sidor	4) minister zahraničných vecí

30. Z ponúknutých štvoríc osobností, miest či historických skutočností správne vyberte vždy iba jednu, ktorá do danej štvorice nepatrí a zapíšete ju do odpoved'ového hárku

- a) Tuka, HŠĽS, Beneš, Tiso
- b) Slovensko, prenasledovanie Židov, Mníchovská dohoda, Maďarsko
- c) SNP, Banská Bystrica, Komárno, Zvolen
- d) Churchill, Roosevelt, Hitler, Stalin